31.1.2025

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

**Lisäselvityspyyntönne (13.1.2025) asiassa HE 100/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi leipomotyölain 5 §:n kumoamisesta ja työntekijöiden lähettämisestä annetun lain muuttamisesta**

Valiokunta on pyytänyt Elintarviketeollisuusliitto ry:tä (ETL) tarkentamaan arvioita kyseessä olevan hallituksen esityksen kohdejoukosta ottaen huomioon Suomen Elintarviketyöläisten liitto SEL ry:n (SEL) lisäselvityksessä esitetyt seikat.

**Leipomoala yhdenvertaiseen asemaan muihin aloihin nähden, siirtymäajalle ei tarvetta**

Petteri Orpon hallitusohjelmassa on todettu ”Leipomotyölaki kumotaan 1.3.2025 alkaen vanhentuneena.” Kyseessä on vanhentunut säädös, jollaista ei ole millään muulla toimialalla. Leipomotyölain kumoaminen saattaisi leipomoalan sääntelyn vastaamaan kaikkien muiden toimialojen käytäntöjä.

Lain kumoamiseen on ollut mahdollista valmistautua jo pidemmän aikaa. Siirtymäajan säätämiselle ei ole tarvetta.

**Leipomoalan työehtosopimus on yleissitova**

Leipomoalan työntekijöitä koskeva työehtosopimus on vahvistettu yleissitovaksi. SEL:n esittämät laskelmat perustuvat olettamaan, että työehtosopimusta ei jatkossa vahvistettaisi yleissitovaksi. Se, vahvistetaanko työehtosopimus yleissitovaksi, on kuitenkin yleissitovuuden vahvistamislautakunnan toimivaltaan kuuluva asia. ETL ei katso tarpeelliseksi spekuloida sillä, millaisia ratkaisuja yleissitovuuden vahvistamislautakunta mahdollisesti jatkossa tekee.

**Lain kumoaminen vaikuttaisi kolmivuorotyötä tekeviin työntekijöihin**

Leipomotyölain kumoaminen vaikuttaisi lähinnä kolmivuorotyötä tekeviin työntekijöihin. Tämä johtuu siitä, että tällä hetkellä voimassa oleva leipomoiden työntekijöiden työehtosopimus takaa työntekijöille aamulla ennen kello 6.00 tehdystä työstä 100 %:lla korotetun palkan muussa kuin kolmivuorotyössä. Lisäksi muuksi kuin vuorotyöksi järjestetty työ korvataan klo 21.00 jälkeen 100 %:lla korotettuna.

Kuten ETL lisäselvityksessään 9.12.2024 toteaa, leipomotyölain kumoaminen koskee ETL:n arvion mukaan noin 200–400 henkilöä.

Elintarviketeollisuusliitto ry
Pasilankatu 2, PL 115, 00241 Helsinki
Puh. (09) 148 871
Y-tunnus 0201092-3 Kotipaikka Helsinki

Finlands Livsmedelindustriförbund
Pasilankatu 2, PB 115, 00241 Helsingfors
Tel. (09) 148 871
etl@etl.fi www.etl.fi

Finnish Food and Drink Industries' Federation
Pasilankatu 2, Box 115, FI-00241 Helsinki
Tel. (09) 148 871
fooddrinkfinland@etl.fi www.etl.fi/en

**SEL:n esittämät luvut ovat ylimitoitettuja**

SEL:n lisäselvityksessä esittämät luvut ovat ylimitoitettuja.

ETL:n aikaisemmin esittämät arviot löytyvät esim. hallituksen esityksestä kohdan 4.2.2 Vaikutukset henkilöstöön -luvusta (s. 8):

> *”Elintarviketeollisuusliitto ry:n (jäljempänä ETL ry) mukaan vaikutukset kohdistuisivat lähinnä kolmivuorotyötä tekeviin työntekijöihin, joita on sen arvion mukaan alle kymmenen prosenttia leipomoalan henkilöstöstä. Kolmivuorotyötä tekevien työntekijöiden palkkatuloista erilaiset työaikalisät muodostavat noin 860 euroa kuukaudessa. Kaksivuorotyössä työaikalisät ovat keskimäärin 580 euroa kuukaudessa ja yksivuorotyössä 530 euroa kuukaudessa.”*

Tilastosta ilmenevät säännölliset työajan lisät sisältävät vuoro-, ilta-, yö- ja lauantaityölisät sekä sunnuntaityön korotusosat. Yötyölisää ei tilastoida erikseen, joten sen tarkka määrä ei ole tiedossa.

**Työsuojelun näkökulmat on huomioitu yötyön teettämisessä**

Yötyön teettäminen työsuojelun näkökulmasta on huomioitu mm. työaikalaissa ja työturvallisuuslaissa, joiden soveltamisalat kattavat myös leipomoalan.

Työnantajalla on lakisääteinen velvollisuus selvittää ja arvioida työpaikan haitta- ja vaaratekijät, kuten esimerkiksi yötyön teettämiseen liittyvät tekijät. ETL ei jaa SEL:n näkemystä siitä, että työnantajat haluaisivat jatkossa teettää enemmän yötyötä. Yötyötä tehdään ainoastaan silloin, kun yötyön tekemiselle on olemassa perustellut syyt.

SEL nostaa lisälausumassaan esille myös sen, että ETL:n ja SEL:n välillä saattaa olla työaikalain 8 §:ää koskeva tulkintaerimielisyys. Tämä asia ei ETL:n käsityksen mukaan liity mitenkään leipomotyölain kumoamiseen.

Kunnioittavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO RY

Anne Somer
johtaja